

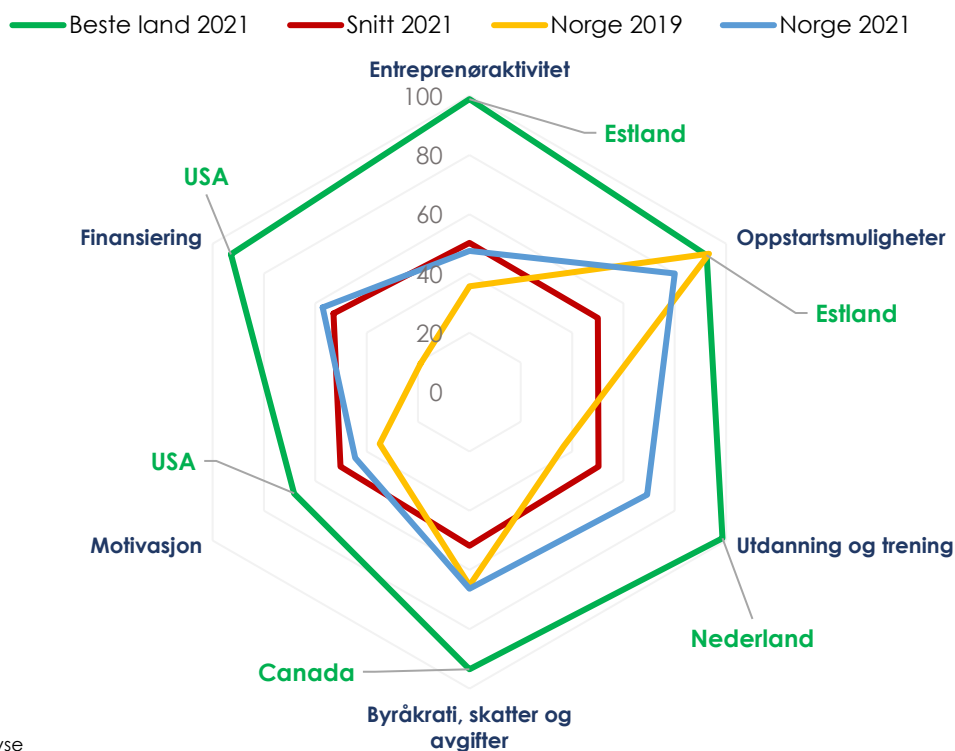
ENTREPRENØRSKAP 2021

Dette er resultatene for entreprenørskap 2021. Indikatorene dekker motivasjon til entreprenørskap, finansiering, byråkrati, skatter og avgifter, entreprenørutdanning og trening, oppstartsmuligheter, samt entreprenøraktivitet.

Hovedfunn – Entreprenørskap

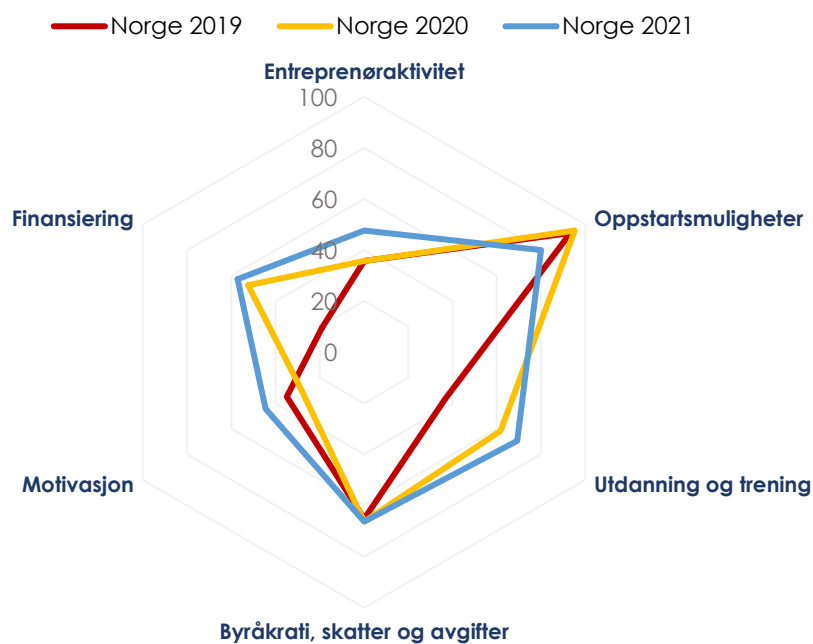
- Norge øker fra 14. til 12. plass på entreprenøraktivitet, som plasserer oss på snittet.
- På oppstartsmuligheter går vi fra 1. til 4. plass. Vi er altså fremdeles i toppsjiktet, men ikke lenger helt i toppen.
- Norge øker betydelig på utdanning og trening, nærmere bestemt fra 18. til 3. plass. Det bemerkes at slike kraftige endringer er ytterst sjeldne i Omstillingsbarometeret.
- På byråkrati går vi litt frem, fra 8. til 7. plass, som plasserer oss nært toppsjiktet.
- Vi går frem på motivasjon, nærmere bestemt fra 18. til 16. plass.
- På finansiering lå vi på 21. plass i 2019, altså nært bunnen, men i 2021 har vi økt til 10. plass, altså godt over snittet.

Entreprenørskap - resultater på hovedområder

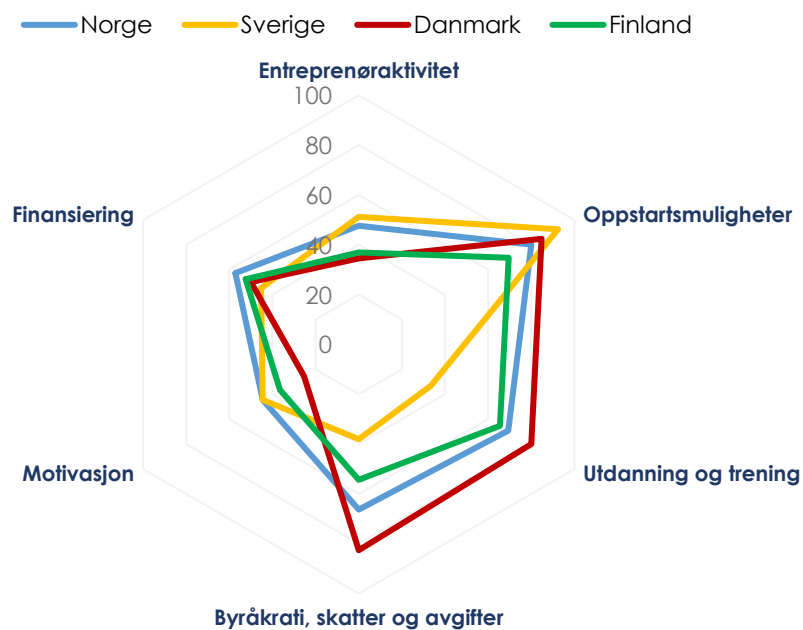
Kilde: NyAnalyse

Entreprenørskap - utvikling over tid for Norge

Kilde: NyAnalyse

Entreprenørskap - Norden (2021)

Kilde: NyAnalyse

Island er utelatt på grunn av manglende datagrunnlag.

Entreprenørskap - Norges rangposisjoner

	Entreprenør-aktivitet	Oppstartsmuligheter	Utdanning og trening	Byråkrati, skatter og avgifter	Motivasjon	Finansiering
Norge 2021	12	4	3	7	16	10
Norge 2019	14	1	18	8	18	21

Kilde: NyAnalyse

Norge opplever betydelig utvikling på Entreprenørskap i tidsrommet 2019-2021. På entreprenøraktivitet øker vi fra 14. til 12. plass, som plasseres oss omtrent på snittet. Dette forklares først og fremst med et stort sprang på ansattentreprenørskap (fra 20. til 9. plass), som måler hvor mange som starter eller drifter en bedrift på vegne av en arbeidsgiver. På eierrate av nye bedrifter (andel voksne som eier bedrift) går vi faktisk litt tilbake (fra 12. til 15. plass), men endringen er mindre enn for ansattentreprenørskap, som forklarer hvorfor underdimensjonen som helhet har positiv endring. På tidligfase entreprenørskap går vi litt fremover (fra 13. til 12. plass).

Entreprenøraktivitet. Norges rangering på variabelnivå 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Tidligfase entreprenørskap	19	13	13	12
Ansattentreprenørskap	2	20	20	9
Eierrate nye bedrifter	17	12	12	15

Kilde: NyAnalyse | Abelia | Global Entrepreneurship Monitor

Vi står ikke stille på noen av underdimensjonene i Entreprenørskap, og på flere underdimensjoner gjør vi faktisk uvanlige store sprang fremover. Det største spranget gjør vi på utdanning og trening, hvor vi går fra 18. til 3. plass. Dette skyldes at vi øker betydelig på offentlige programmer for entreprenørskap (på lokalt, regionalt, og nasjonalt nivå). På de andre to variablene (kvaliteten på business-skoler og programmer for entreprenørskap i skolen) er det mindre bevegelse. Tabellen under viser detaljer.

Utdanning og trening (for entreprenørskap). Norges rangering på variabelnivå 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Myndigheters programmer for entreprenørskap	18	18	10	2
Kvalitet på business-skoler	14	14	16	16
Entreprenørutdanning i skoleverket	6	6	3	4

Kilde: NyAnalyse | Abelia | Global Entrepreneurship Monitor

Norge går også betydelig frem på finansiering, nærmere bestemt fra 21. til 10. plass. Dette forklares med en stor fremgang på variabelen finansiering for entreprenørskap, som måler hvorvidt tilstrekkelige midler for å starte nye bedrifter er tilgjengelig for entreprenører. På variabelens andre variabel (kredittilgang) står vi stille. Finansiering til entreprenørskap er en nøkkelkomponent for effektiv omstilling i næringslivet, og det anses derfor som svært positivt at Norge går frem her.

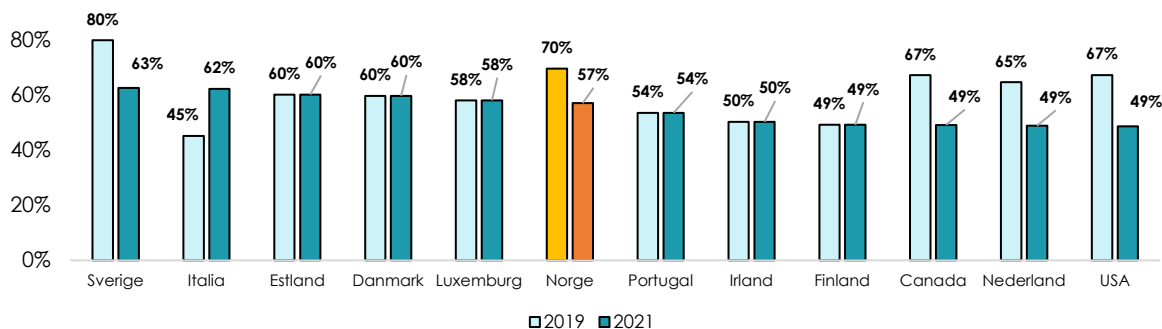
Finansiering (for entreprenørskap). Norges rangering på variabelnivå 2018-2021

	2018	2019	2020	2021
Finansiering av entreprenører	20	20	6	4
Kredittilgang	15	16	16	16

Kilde: NyAnalyse | Abelia | Global Entrepreneurship Monitor

Norge mister førsteplassen på oppstartsmuligheter og lander på 4. plass i 2021. Vi er derfor fremdeles i toppsjiktet. Nedgangen dempes noe av at norske entreprenører vurderer den lokale konkurransen som mindre hard. At netto endring likevel er negativ, skyldes at andelen som vurderer mulighetene for å starte bedrift i fremtiden som gode, har falt fra 70 til 57 prosent siden 2019. Som figuren under viser, er det flere land som opplever negativ utvikling (Italia er det eneste landet hvor utviklingen er positiv).

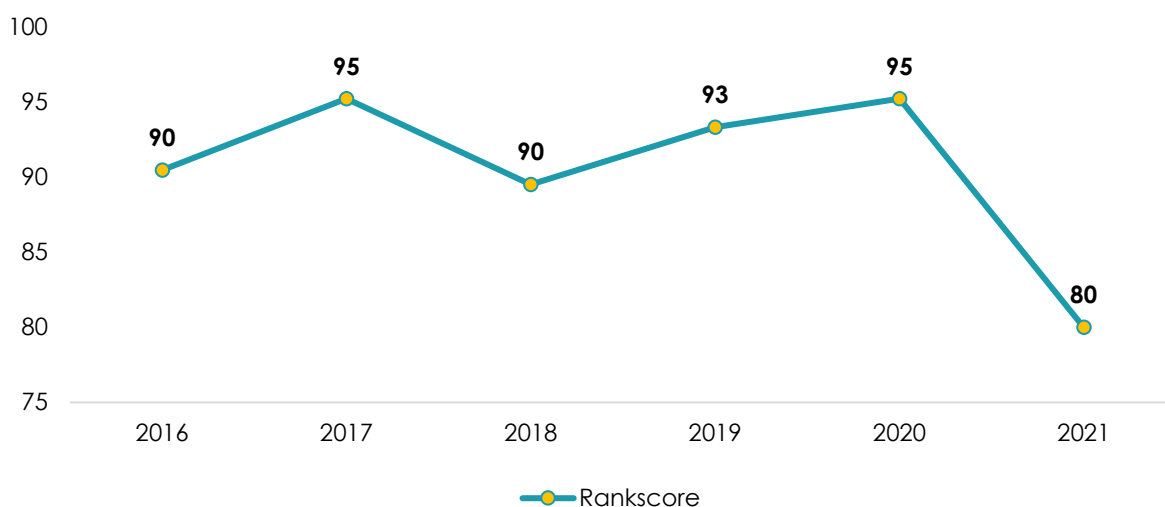
Andel som anser mulighetene for å starte bedrift i sitt lokalområde som gode (2019-2021). Utvalgte land

Kilde: Global Entrepreneurship Monitor

Figuren under viser utviklingen over tid for Norge på oppstartsmuligheter. Tross siste års utvikling, ligger vi i toppsjiktet i hele perioden 2016-2021. Både 2017 og 2020 var toppår, med rankscore på 95. Norge lå også høyt i andre år. Det mest interessante å bemerke er rankscore i 2021 skiller seg ut fra den generelle utviklingen. Norge beveger seg i alle år, men i 2021 er bevegelsen langt kraftigere enn tidligere. Dette skyldes som nevnt at færre nordmenn vurderer oppstartsmulighetene som gode, som detaljert over. Hva dette skyldes, er naturligvis viktig å undersøke. Man kan spørre om coronapandemien er årsaken, men samtidig er Norge et av de landene som har taklet pandemien best (se mer om dette i eget kapittel senere), som tyder på at forklaringen kan være en annen.

Oppstartsmuligheter. Rankscore (2016-2021)

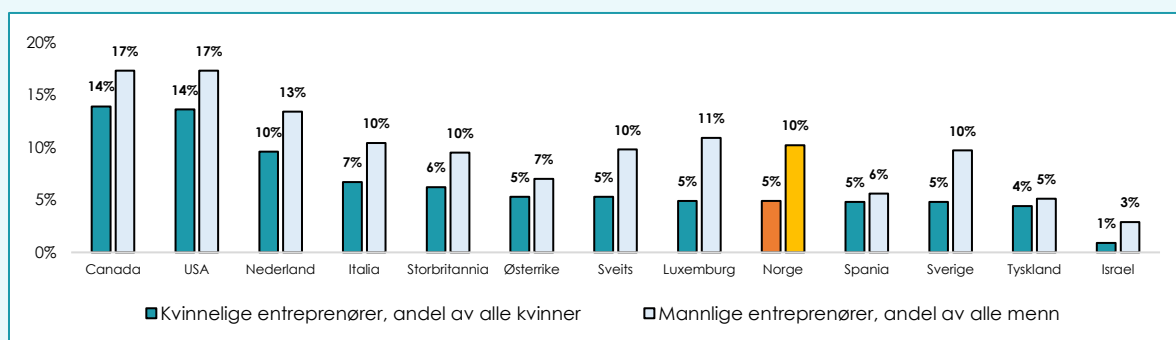

Kilde: NyAnalyse | Abelia

Entreprenørskap og kjønn i Norge

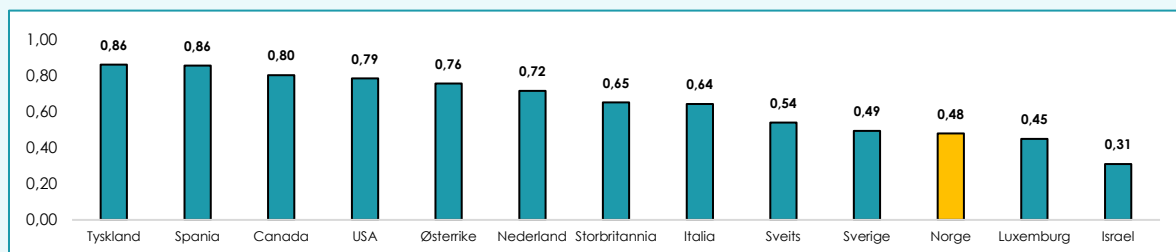
Et av de mest oppsiktsvekkende funnene fra Omstillingsbarometeret i fjor, var den relativt lave andelen kvinnelige entreprenører i Norge. Denne svake prestasjon på kjønn er fremdeles tilfellet i 2021. Som figuren under viser, var det bare 5 prosent kvinnelige entreprenører i Norge (målt som andel av alle kvinner), mot 10 prosent menn. Til sammenligning ligger både Canada og USA på 14 prosent kvinnelige entreprenører, mens Nederland ligger på 10 prosent, og Italia på 7 prosent.

Entreprenører etter kjønn (2020-2021). Utvalgte land

Videre er det tilfelle at det er store forskjeller på tvers av kjønn i Norge. Ikke bare har vi få kvinnelige entreprenører, men vi har også svak kjønnsbalanse. Dette er illustrert i figuren under, som viser antall kvinnelige entreprenører per mannlige entreprenør for hvert land, hvor Norge ligger på 0,48. Til sammenligning er Tyskland og Spania oppe i 0,86, Canada på 0,8, USA på 0,79, mens Østerrike ligger på 0,76.

Kvinnelige entreprenører per mannlige entreprenør (2020-2021). Utvalgte land

Hva forklarer denne forskjellen? Som tabellen under viser, er kvinnelige entreprenører i Norge i større grad motivert av å gjøre en forskjell enn mannlige entreprenører. 48 prosent av kvinnelige entreprenører sier dette motiverer dem i Norge, sammenlignet med 32 prosent menn. Videre kommer det frem at bare 15 prosent kvinnelige entreprenører motiveres av å skape en stor formue, sammenlignet med 37 prosent menn. 19 prosent av kvinner motiveres av å fortsette en familietradisjon, mot bare 9 prosent av menn. Kjønnene ligger likt på å tjene penger til livets opphold med 23 prosent enighet. Disse svarprosentene gir naturligvis ikke en entydig forklaring, men de viser at kjønnsforskjellene i Norge muligens kan forklares med ulike motivasjoner.

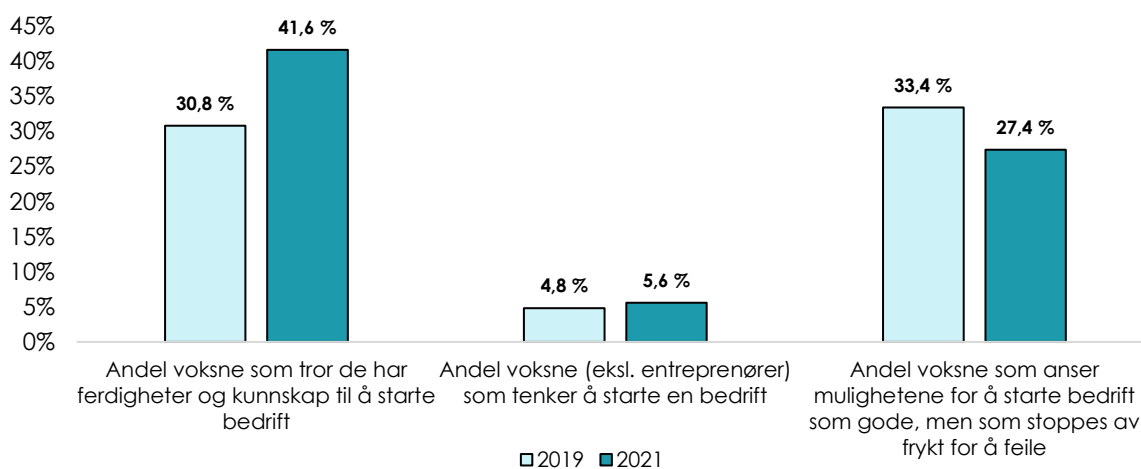
Hva motiverer entreprenører i Norge? Andel som er enige eller svært enige i utsagn (2020-2021)

	Kvinnelige entreprenører	Mannlige entreprenører
Å gjøre en forskjell	48 %	32 %
Skape en stor formue	15 %	37 %
Fortsette familietradisjon	19 %	9 %
Å tjene penger til livets opphold	23 %	23 %

Kilde: Global Entrepreneurship Monitor

Norge er fremdeles under snittet på motivasjon, men vi øker likevel fra 18. til 16. plass i 2021. Dette skyldes fremgang på flere variabler. For det første er det flere norske entreprenører som ser positivt på egen evne til å starte en bedrift. I 2019 var det 30,8 prosent som svarte positivt på denne påstanden, og i 2021 har andelen vokst til 41,6 prosent. For det andre er det flere norske entreprenører som har som intensjon å starte bedrift i fremtiden. Denne andelen har økt fra 4,8 til 5,6 prosent i perioden 2019-2021. Norge er også det landet hvor frykten for å mislykkes som entreprenør er lavest. Faktisk har denne andelen sunket fra 33,4 til 27,4 prosent for Norge i 2021. Andre land har derimot også gått ned på denne variabelen, så relativt er det ingen endring for Norge, som betyr at det er de to andre variablene som forklarer endringen for underdimensjonen totalt.

Motivasjon blant norske entreprenører (2019-2021)

Kilde: Global Entrepreneurship Monitor

Entreprenørskap

Entreprenøraktivitet	
Tidligfase entreprenørskap (50 %)	Andel i aldersgruppen 18-64 år som er gryende entreprenør eller eier/leder av ny bedrift
Ansattentreprenørskap (25 %)	Grad av entreprenøraktivitet (utvikling av nye produkter/tjenester eller opprettelse av nye bedrifter/underbedrifter) blant ansatte
Eierrate nye bedrifter (25 %)	Andel i aldersgruppen 18-64 år som eier operative bedrifter som har lønnet ansatte i minst tre måneder, men ikke flere enn 42 måneder
Oppstartsmuligheter	
Konkurransenintensitet (20 %)	Fra spørreundersøkelse: «Hvor er den lokale konkurransen?»
Oppfattede muligheter til å starte bedrift (80 %)	Andel i aldersgruppen 18-64 år som vurderer å starte bedrift og som mener mulighetene for dette er gode
Utdanning og trening	
Myndigheters programmer (20 %)	Fra ekspertundersøkelse: Måler hvorvidt kvalitetsprogrammer fra myndighetenes side er tilgjengelig på lokalt, regionalt, og nasjonalt nivå
Kvalitet på business-skoler (30 %)	Fra spørreundersøkelse: «Hvordan vurderer du kvaliteten på business-skoler i ditt land?»
Entreprenøruddanning – skole (25 %)	Fra ekspertundersøkelse: Måler hvorvidt skolesystemet introduserer elever for entreprenørbasert ideer
Entreprenøruddanning – høyere utdanning (25 %)	Fra ekspertundersøkelse: Måler hvorvidt høyere utdanning tilbyr fag eller kurs i entreprenørskap, samt praktisk trening i å starte bedrifter
Byråkrati, skatter og avgifter	
Total skatterate – bedrifter (50 %)	Skatt på profitt + skatt på arbeid + andre skatter som bedrifter betaler
Antall dager å starte bedrift (25 %)	Median antall dager det tar å starte bedrift uten betydelig assistanse fra myndigheter eller ekstrabetalinger
Prosedyrer for å starte bedrift (25 %)	Antall prosedyrer som krever for å starte bedrifter. Prosedyrer defineres som en interaksjon med eksterne parter (myndigheter, jurister, revisorer, osv.)
Entreprenørmotivasjon	
Oppfatning om egen evne til å starte bedrifter (33 %)	Andel i aldersgruppen 18-64 år (ekskludert de som allerede er involvert i entreprenøraktivitet) som mener de har evnene til å starte en bedrift
Intensjon om å starte bedrift (33 %)	Andel i aldersgruppen 18-64 år (ekskludert de som allerede er involvert i entreprenøraktivitet) som tenker/planlegger å starte en bedrift
Frykt for å mislykkes (33 %)	Andel i aldersgruppen 18-64 år som vurderer mulighetene til å starte bedrift som gode, men som stoppes fra å starte opp pga. frykt for å mislykkes
Finansiering	
Finansiering av entreprenører (50 %)	Fra ekspertundersøkelse: Måler hvorvidt kapital er tilgjengelig for nye bedrifter, fra uformelle investeringer til lån i bank, støtte fra myndigheter, og <i>venture capital</i>
Kreditttilgang	Måler hvorvidt kreditorer har informasjon om entreprenører som ønsker lån, samt om loven er gunstig for kreditorer og debitorer som ønsker å bruke fysiske eiendeler som sikkerhet

Kilde: NyAnalyse | Abelia | GEM | World Bank | GTCI | Doing Business

VEDLEGG – SCORE OG RANGERING: ENTREPRENØRSKAP

Oppstartsmuligheter					Entreprenørutdanning					Byråkrati, skatter og avgifter				
Land	Score	Score	Rank	Rank	Land	Score	Score	Rank	Rank	Land	Score	Score	Rank	Rank
	2019	2021	2019	2021		2019	2021	2019	2021		2019	2021	2019	2021
SWE	90	92	2	1	NED	94	99	1	1	CAN	98	93	1	1
ITA	42	91	15	2	DEN	78	80	2	2	DEN	80	83	3	2
DEN	70	85	5	3	NOR	37	69	18	3	NZE	83	83	2	2
NOR	93	80	1	4	FRA	63	66	5	4	ISR	67	75	5	4
LUX	69	79	6	5	FIN	55	65	12	5	IRL	75	73	4	5
EST	67	76	8	6	CAN	62	65	6	6	UK	67	70	5	6
PTL	68	74	7	7	BEL	60	65	8	7	NOR	65	66	8	7
IRL	58	71	10	8	SWT	72	64	3	8	LUX	66	65	7	8
FIN	58	70	10	9	EST	60	61	8	9	AUS	61	61	10	9
CAN	81	59	3	10	USA	70	58	4	10	NED	63	61	9	9
NED	66	43	9	11	ISR	27	49	20	11	EST	58	58	11	11
SWT	27	41	17	12	UK	41	48	15	12	SWT	57	57	12	12
AUS	29	39	16	13	LUX	58	44	10	13	FIN	53	54	14	13
USA	72	38	4	14	IRL	57	44	11	14	ISL	55	53	13	14
BEL	15	33	20	15	ESP	61	43	7	15	USA	43	52	16	15
GER	49	31	12	16	AUS	27	40	19	16	PTL	47	45	15	16
AUT	43	21	14	17	GER	40	40	16	17	SWE	43	38	16	17
FRA	9	21	21	17	SWE	43	33	13	18	BEL	33	32	19	18
ISR	45	19	13	19	AUT	41	26	14	19	FRA	35	32	18	18
UK	27	14	18	20	PTL	40	21	16	20	ESP	26	26	20	20
CZE	7	11	22	21	ITA	15	18	21	21	GER	22	23	21	21
ESP	17	10	19	22	CZE	1	7	22	22	CZE	22	21	21	22
										ITA	17	15	23	23
										AUT	10	10	24	24

Kilde: NyAnalyse

Finansiering					Motivasjon					Entreprenøraktivitet				
Land	Score 2019	Score 2021	Rank 2019	Rank 2021	Land	Score 2019	Score 2021	Rank 2019	Rank 2021	Land	Score 2019	Score 2021	Rank 2019	Rank 2021
USA	100	93	1	1	USA	81	68	1	1	EST	98	99	1	1
EST	86	86	2	2	PTL	54	67	11	2	CAN	74	79	4	2
UK	71	86	5	2	IRL	65	65	4	3	IRL	75	77	3	3
SWT	43	74	15	4	GER	40	63	16	4	USA	83	75	2	4
ISR	67	74	7	4	ITA	11	63	22	4	AUS	71	73	5	5
AUS	55	71	10	6	CZE	70	62	2	6	PTL	69	70	6	6
CAN	81	71	3	6	AUS	59	59	8	7	SWT	65	61	8	7
GER	62	69	8	8	EST	59	59	8	7	NED	64	60	9	8
BEL	71	62	5	9	FRA	63	57	7	9	ISR	62	57	11	9
NED	55	57	10	10	NED	65	56	4	10	UK	64	54	9	10
NOR	19	57	21	10	SWT	27	51	19	11	SWE	35	51	15	11
FIN	57	52	9	12	CAN	65	49	4	12	NOR	36	48	14	12
IRL	81	52	3	12	ISR	51	49	13	12	AUT	67	46	7	13
DEN	52	50	12	14	LUX	52	49	12	12	LUX	55	40	12	14
SWE	45	45	13	15	AUT	68	48	3	15	FIN	26	37	17	15
CZE	43	43	15	16	NOR	35	44	18	16	CZE	25	36	18	16
AUT	45	29	13	17	SWE	46	44	15	16	GER	42	35	13	17
FRA	31	29	18	17	UK	51	41	13	18	DEN	29	35	16	17
ESP	31	26	18	19	FIN	40	37	16	19	BEL	23	32	19	19
PTL	33	24	17	20	DEN	21	25	20	20	ESP	21	24	20	20
ITA	24	14	20	21	ESP	57	25	10	20	FRA	12	19	21	21
					BEL	21	21	20	22	ITA	7	1	22	22

Kilde: NyAnalyse